

Міністерство освіти і науки України
Відділ освіти, молоді та спорту
Пирятинської міської ради Полтавської області
Пирятинський ліцей №4
Пирятинської міської ради Полтавської області

ПОШУКОВИЙ ЩОДЕННИК

ХРОНІКА ПРОЕКТУ:

Роботу виконали:

Маргарита ВОЛОШИНА - учениця 9 класу,
Василиса СЕНЧИЛО - учениця 8 класу,
Софія СУЛИМА - учениця 8 класу,
Андрій МАТВИЄНКО - учень 10 класу,
Олег КІВІРЯН - випускник ліцею,
студент Львівського національного
університету імені Івана Франка.

Консультант:

Людмила КОМПАНИЄЦЬ - учитель історії
Пирятинського ліцею №4 Пирятинської міської
ради Полтавської області, спеціаліст вищої
кваліфікаційної категорії, вчитель-методист.

Пирятин 2024

І. ПЛАНУВАННЯ ДОСЛІДЖЕННЯ

Тема проєкту: «Освіта минулого: епоха моральних катувань чи пропаганди цінностей?»

Мета: дослідити природу освітньо-виховних процесів у школах Пирятинщини 60-80 років ХХ століття, визначити, це була епоха моральних катувань чи пропаганди цінностей? З'ясувати, яким змістом радянська пропаганда наповнювала поняття колективізму та патріотизму у навчанні та вихованні підростаючого покоління, який зміст сьогодні вкладаємо в цінності, що закладаємо у свідомість нашого молодого майбутнього, довести і усвідомити аморальність та злочинність радянських методів, якими катували підростаюче покоління, дотримуючись Морального кодексу будівників комунізму.

Об'єкт дослідження: освітнє середовище шкіл Пирятинщини у радянській період (60-80 рр. ХХ ст.)

Актуальність проєкту: патріотизм та колективізм не є універсальними цінностями. Поняття патріотизму трактується по-різному в кожній нації та у різні історичні періоди. За роки незалежності ми неодноразово намагалися переосмислити своє минуле, яке сьогодні повернулося трагедією в наші домівки та змінило зміст наповнення наших цінностей.

«Ідуть барани, б'ють у барабани і шкіру для барабанів дають самі барани!»: путінська отрута сьогодні зомбує свідомість нащадків та послідовників вихованих на радянських цінностях, з вуст яких палає вогонь ненависті до українців. Вони сьогодні посягають на нашу ідентичність та свободу, зі зброєю в руках намагаються знищити Україну, не усвідомлюючи, що знищують самі себе. Саме тому тема нашого дослідження є актуальною. Ми маємо навчити молоде покоління українців протистояти рашистській пропаганді, популяризувати цінності наших сучасників, стверджувати своє бачення майбутнього України!

Формування команди у складі 5 осіб: Ківірян Олег-випускник ліцею, студент І курсу ЛНУ ім. Івана Франка, учасник проєкту «Радянське минуле: (пере) осмислення історії» («Освітнє середовище: пожива для розуму чи ідеологічний штамп радянської якості?»), Волошина Маргарита - учениця 9 класу, Сенчило Василиса - учениця 8 класу, Сулима Софія - учениця 8 класу, Андрій Матвієнко - учень 10 класу.

Пошук консультантів та наставників: **Компанієць Л.І.** – учитель історії Пирятинського ліцею №4 Пирятинської міської ради Полтавської області, спеціаліст вищої кваліфікаційної категорії, вчитель-методист; **Головко Т.О.** - директор Пирятинського краєзнавчого музею; **Малинка Н.М.** - головний спеціаліст архівного відділу ЛРВА, **Курочка Л.М.**- інформаційний адміністратор ШБЦ Пирятинського ліцею №4., **Однойко А. О.**-консультант з технічного забезпечення проєкту.

Місце роботи: Пирятинський ліцей №4, Пирятинська публічна бібліотека, ШБЦ Пирятинського ліцею №4, ІМЦ відділу освіти, архівний відділ Лубенської РВА, культурно - громадський центр, волонтерський центр, територія Пирятинської ОТГ, краєзнавчий музей, місце проживання очевидців подій, вчителів-пенсіонерів.

Метод роботи: Дослідження.

Розподіл обов'язків: **Сенчило Василиса** - дослідження рукописних та друкованих архівних текстів; **Волошина Маргарита** - інтерв'юер, організатор проведення зустрічі з очевидцями та педагогами-пенсіонерами; **Сулима Софія** - пошук фахівців, організатор зустрічі з консультантами; **Матвієнко Андрій** - візуалізація інформації; **Ківірян Олег** – фотограф, технічне забезпечення проєкту, підготовка звіту про виконану роботу; **Компанієць Л.І.** - контроль за етапами дослідження теми, регулярна перевірка участі всіх учасників у реалізації проєкту, наставник-консультант.

Розробка плану проєкту

Крок 1. Історія. Сліди радянської пропаганди в освітньо-виховному процесі шкіл Пирятинщини 60-80-х років ХХ століття у вимірі пропаганди колективізму та патріотизму.

1. Працюємо з архівними матеріалами Пириятинського ліцею №4, опрацьовуємо інформацію з історії міських, Березоворудської, Сасинівської, Вікторійської, Харківецької середніх шкіл.
2. Досліджуємо матеріали архівного відділу Лубенської РВА.
3. Опрацьовуємо краєзнавчу літературу, матеріали з історії освіти Пириятинщини в ІМЦ відділу освіти.
4. Вивчаємо матеріали ШБІЦ.
5. Знайомимося з рукописними історичними джерелами та експонатами Пириятинського краєзнавчого музею.
6. Консультуємося з фахівцями: **Головко Т.О.** – директором Пириятинського краєзнавчого музею; **Малинкою Н.М.** - головним спеціалістом архівного відділу ЛРВА, **Курочкою Л.М.** - інформаційним адміністратором ШБІЦ.
7. Спілкуємося з очевидцями та вчителями-пенсіонерами: **Шаталовою Л.А., Даценко В.Ю., Асташовою Н.Г.** та занотовуємо їхні спогади.
8. Працюємо в мережі інтернету з метою пошуку та опрацювання інформації про історію освіти Полтавщини у радянські часи.
9. Узагальнюємо зібрану інформацію та готуємо текст результату дослідження.

Крок 2. Сучасність. Колективізм та патріотизм у наш час.

1. Визначаємо коло осіб, для яких такі цінності як колективізм та патріотизм є світоглядним пріоритетом, тих, хто своїми діями чинить опір рашизму та російсько-радянському реваншизму.
2. Контактуюємо та визначаємо можливість співпраці. Друкуємо дозвіл на оприлюднення інтерв'ю.
3. Готуємо перелік запитань для респондента. Технічно забезпечуємо інтерв'ю.
4. Визначаємося з часом та робимо відеозйомку спілкування.

Крок 3. Продукт. Українська молодіжна V.S. пропаганда

1. Систематизуємо зібраний матеріал.
2. Обговорюємо створення інформаційного продукту.
3. Визначаємо цільову аудиторію.
4. Оприлюднюємо результати дослідження на сайті школи, ОТГ, у соц. мережах, готуємо доповідь на Всеукраїнську конференцію працівників освіти та обласний науково-практичний семінар.
5. Організуємо перегляд матеріалів дослідження педагогічною спільнотою та учнівською молоддю.
6. Оцінюємо свою роботу і пишаємося тим, що ми досягли своєї мети!
7. Чекаємо на перемогу України над рашистами та нашу перемогу в конкурсі.

II. ДОСЛІДЖЕННЯ ОБРАНОЇ ТЕМИ.

Крок 1. Історія. Сліди радянської пропаганди в освітньо-виховному процесі шкіл Пириятинщини 60-80-х років ХХ століття у вимірі пропаганди колективізму та патріотизму

Зацікавленість у минулому зазвичай породжує прагнення до пошуку.

Працюємо з архівними матеріалами Пириятинського ліцею №4, восьмирічної школи №3, опрацьовуємо інформацію з історії Березоворудської, Сасинівської, Вікторійської, Харківецької середніх шкіл.

Дізнаємося, що у колективах чітко дотримувалися нормативно-правових актів та інструкцій щодо виховання підростаючих поколінь у дусі колективізму та патріотизму. Це була система заходів радянської пропаганди, яка впливала на найбільш вразливу аудиторію - дітей. Під пильним оком влади були педагоги. З метою здійснення контролю над освітнім середовищем приймалися рішення місцевої влади, яка вважала, що працювати в школах можуть лише ті педагоги, які вміють виховувати тверді переконання ідейно-політичного та військово-патріотичного характеру.

Вивчаємо зміст книг протоколів педагогічних рад за період з 19.11.82.- 16.02.87; 23.05.1974-24.05.1977. Знайомимося з книгою протоколів батьківського комітету Пирятинської середньої школи №4 за період з 30.09.1972-05.09.89. Збираємося разом та робимо витяги з протоколів. Знаходимо звіти класних керівників про виховну роботу у 1993-1994 навчальних роках-тут інформація про виховну годину, присвячену пам'яті випускника Вікторійської школи - Олега Бабака.

Робимо висновок про те, що, розглядаючи дитину як суб'єкт комуністичного виховання, у школах Пирятин та району намагались закріпити в ній саме ті якості, які випливали з офіційної ідеології.

Досліджуємо матеріали архівного відділу Лубенської РВА.

Дізналися, що особлива увага приділялась пропаганді патріотизму на матеріалах про героїчне минуле. Майже всі зацікавилися історичною інформацією з джерел, коли побачили прізвище своєї вчительки математики, Асташової Наталії як автора публікацій про піонерський рух. Тоді вона була головою районної ради Всесоюзної піонерської організації ім. Леніна.

Опрацьовуємо краєзнавчу літературу, матеріали з історії освіти Пирятинщини в ІМЦ відділу освіти. Перегортаємо звіти про діяльність вчителів нашої школи - Шаталової Л.А., Даценко В.Ю. Для себе робимо висновок, що вчителі мали чітко визначений напрямок руху та повинні були неухильно дотримуватися вказівок влади та пропаганди цінностей на шляху до світлого майбутнього.

Вивчаємо матеріали ШБІЦ. Опрацьовуємо методичну літературу для вчителів минулого століття. У кожному методичному посібнику, який починався зі вступу, наголошувалося про підготовку свідомих і високоосвічених, здатних до активної діяльності будівників комунізму. Посібники для вчителів різних предметів, а мета їх викладання-єдина! Знаходимо інформацію про Лазоренко Г.І., бібліотекаря Пирятинського району, яка все своє життя віддала вивченню біографії Леніна бібліотечній справі та пропаганді життя та діяльності Володимира Ульянова. Підсумовуємо роботу: педагоги та бібліотекарі повинні були в однаковій мірі активно втручатися у формування світогляду учнів, слідкувати за тим, які книги вони читають та пропагувати Моральний кодекс будівників комунізму.

Знайомимося з рукописними історичними джерелами та експонатами Пирятинського краєзнавчого музею. Фотоматеріали, рукописні джерела, речові докази - поле для роздумів... Екскурсія полем битви за незалежність. 77 загиблих патріотів... Переглянули особову справу Івана Олійника - який загинув, захищаючи незалежність України в 2014 році звичайний український учень, нічого особливого, але який патріотизм та самопожертва!!! Спогад - меморіальна дошка на стінах школи. Працюємо з інформаційними матеріалами від жовтня 2013 року.

Консультуємося з фахівцями. Спілкуємося з очевидцями та вчителями-пенсіонерами: Шаталовою Л.А., Даценко В.Ю., та занотуємо їхні спогади. На уроці математики нашими провокаційними запитаннями інтригуємо Асташову Н.Г. - вчительку математики, в радянському минулому голову районної ради Всесоюзної піонерської організації ім. Леніна. Погоджується на зустріч та ділиться спогадами про радянську пропаганду колективізму та патріотизму.

Працюємо в мережі інтернету з метою пошуку та опрацювання інформації про історію освіти Полтавщини у радянські часи. Цікавить освіта Полтавщини в минулому. Зупиняємося на книзі «Полтавіка». Полтавська енциклопедія: у 12-ти томах». Дізнаємося, що педагоги були активними пропагандистами та проводили заходи прорадянського патріотичного виховання, формували в свідомості молодого покоління почуття згуртованості єдиними комуністичними ідеями.

Узагальнюємо зібрану інформацію та готуємо текст результату дослідження.
Крок 2. Сучасність. Колективізм та патріотизм у наш час.

«Людство завжди мало потребу осмислювати свою історію...предметом історичних студій мусить бути не людська маса, а індивіди - творці подій, оскільки рушієм перемін в історії власне і є їхня „енергія” та „життєва сила”, вищі за пересічний рівень, завдяки чому „героям” вдається спрямувати пасивні спільноти до дієвих чинників...»-., писала Уляна Великопольська.

Мама учениці 11 класу Валерії Крагель - Валентина Крагель, за фахом педагог, але нині ще й відома особистість: голова громадської організації «Агенція розвитку Пирятинщини», координатор Пирятинського волонтерського центру. Домовляємося про час запису відео-інтерв'ю. Готуємо запитання і стаємо свідками ствердження бачення нашого майбутнього через призму цінностей, а саме: колективізм та патріотизм.

Крок 3. Продукт. Українська молодіжна V.S. пропаганда

Систематизуємо отриману інформацію та обговорюємо створення інформаційного продукту - постеру. У мережі інтернету шукаємо шаблон, але жодна пропозиція нас не влаштовує, тому самі робимо «технічний проєкт» постеру та готуємо максимально доступний інформаційний простір. Визначаємо цільову аудиторію: сучасна учнівська молодь, педагогічна спільнота, вчителі історії та суспільних дисциплін, краєзнавці та всі зацікавлені.

III. ОФОРМЛЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДОСЛІДЖЕННЯ. ОПРИЛЮДНЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ.

Готуємо до друку пошуковий щоденник та оприлюднюємо результати дослідження на сайті школи, ОТГ, у соцмережі ФБ., презентуємо проєкт для учнів школи.

Організуємо перегляд матеріалів дослідження педагогічною спільнотою на Всеукраїнській науково-практичній конференції «Теорія і практика формування громадянської компетентності учнівства різних вікових груп в умовах становлення нової української школи (досвід воєнного часу)», організаторами якої є інституту педагогіки (відділ інновацій та стратегій розвитку освіти), ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» (відділ інноваційної діяльності та дослідно-експериментальної роботи), гімназія №178 м. Києва. Презентуємо наш проєкт на обласному науково - практичному семінарі «Формування лідера-патріота: досвід Полтавської обласної мережі шкіл лідерської освіти.»

Оцінюємо роботу і пишаємося тим, що досягли своєї мети!

Закінчилася епоха моральних катувань. Настав час переосмислення цінностей. Та чи до кінця сьогодні ми зрозуміли та усвідомили, що крапельниці з пропагандистськими радянськими ін'єкціями колективізму та патріотизму були складовою комуністичного протоколу моральних знущань? Свідомість оновлюється, як живий організм, що відчуває свіжий подих звільнення після розірвання ланцюгів, якими кожна людина була прикута до злочинної системи. Ми вільні, незалежні, самобутні та сповнені жаги до перемоги. Нас ніколи не зламати!

А найголовніше це те, що ми з'ясували, яким змістом радянська пропаганда наповнювала поняття колективізму та патріотизму у навчанні та вихованні підрастаючого покоління, який зміст сьогодні вкладаємо в цінності, що закладаємо у свідомість наших дітей, ствердили своє бачення майбутнього України.

Ми добровільно об'єдналися за спільністю інтересів, навчилися працювати в команді, діяти в мікросоціальному середовищі, отримали практичні навички, мали можливість перевірити теоретичні надбання на практиці. Саме це дозволило нам ефективно використати творчий та інтелектуальний потенціал кожного учасника команди, всіх тих, хто брав участь у реалізації нашого проєкту. Донатимо на ЗСУ, чекаємо на перемогу України над рашистами та нашу перемогу в конкурсі!

